

**เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ของ สกอ.
เกี่ยวกับจำนวนและคุณภาพของอาจารย์**

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 เกณฑ์-
มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2548 เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ และหลักสูตรที่เปิด
สอนอยู่เดิม เพื่อปรับปรุงใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐานนั้น

เพื่อให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าว โดยเฉพาะในส่วนของอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งกำหนดไว้ว่า
สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดเผยข้อมูลรายชื่อและคุณภาพของอาจารย์ในแต่ละหลักสูตร ทั้งคณาจารย์ประจำและคณาจารย์พิเศษ
ในแต่ละภาคการศึกษา สำหรับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณาจารย์ทั้ง 2 ประเภท ดังกล่าว ในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมี
คุณสมบัติครบถ้วนในการทำหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์
และอาจารย์ผู้สอนตามที่เกณฑ์กำหนด โดยเผยแพร่ในเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งปรับปรุงให้ทันสมัยตลอดเวลา
และให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการผดุงรักษามาตรฐานและคุณภาพ
การศึกษาสืบไป

จึงขอให้คณะจัดอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ถูกต้องเป็นไปตามเกณฑ์ฯ ดังกล่าว โดยปรับปรุงให้ทันสมัย
และแจ้งข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการเผยแพร่ เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อไป โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ฯ
เกี่ยวกับจำนวนและคุณภาพของอาจารย์ ดังนี้

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

จำนวนและคุณภาพของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร
นั้น ซึ่งมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้น ต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่า
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์อย่างน้อย 2 คน

อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย และปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระ
งานที่รับผิดชอบในหลักสูตรที่เปิดสอน

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

จำนวนและคุณภาพของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น
จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ให้มีภาระหน้าที่ในการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนา
หลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตร และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ปริญญาโท

1) **อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอก
หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน
จำนวนอย่างน้อย 3 คน

2) **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก** ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอก
หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชา
ที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

2.2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา

3) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าวต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

4) อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่ง ของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

ประกาศนียบัตรและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเป็นไปตามคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาโท โดยอนุโลม

ปริญญาเอก

1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน

2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

2.2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

3) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าวต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

4) อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

อาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับปริญญาตรีหรือในระดับบัณฑิตศึกษา

นอกเหนือจากการที่ได้กำหนดเรื่องจำนวนและคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 แล้ว ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้อาจารย์ประจำผู้ใดเป็นอาจารย์ประจำในหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งแล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้อาจารย์ประจำผู้นั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ(Multidisciplinary) ได้อีก 1 หลักสูตร โดยต้องเป็นหลักสูตรที่ตรงหรือสัมพันธ์ กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว

อาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา

นอกเหนือจากการที่ได้กำหนดเรื่องจำนวนและคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 แล้วในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้อาจารย์ประจำผู้ใดเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทหรือปริญญาเอก หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งแล้ว สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้อาจารย์ประจำผู้นั้น เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรในระดับปริญญาเอกหรือปริญญาโทสาขาวิชาเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร

การกำหนดอาจารย์ประจำหลักสูตรและความหมายของหลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)

คณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในคราวประชุมครั้งที่ 10(4/2554) เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2554 พิจารณาหารือความชัดเจนและเป็นแนวปฏิบัติในการกำหนดอาจารย์ประจำหลักสูตร และพิจารณาการให้ความหมายของหลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ใหม่ ให้ตรงกับที่ สกอ. กำหนด ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบดังนี้

1. การกำหนดอาจารย์ประจำหลักสูตร

กรณีกำหนดคนละ 2 หลักสูตร	กรณีกำหนดคนละ 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี ตรี + ตรีพหุวิทยาการ	ระดับปริญญาตรี -
ระดับบัณฑิตศึกษา โท + เอกสาขาวิชาเดียวกัน โท + โทพหุวิทยาการ เอก + เอกพหุวิทยาการ	ระดับบัณฑิตศึกษา โท + เอกสาขาวิชาเดียวกัน + โทพหุวิทยาการ

2. ปรับความหมายของหลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ใหม่ ให้ตรงกับที่ สกอ. กำหนด ดังนี้

“พหุวิทยาการกับสหวิทยาการ คือ การใช้ความรู้จากองค์ความรู้หลายสาขาวิชาหลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์ มาผสมผสานใช้ในการวิเคราะห์ วิจัย และสังเคราะห์ขึ้นเป็นองค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาเป็นศาสตร์ใหม่ขึ้น เพราะฉะนั้นหลักสูตรพหุวิทยาการ ก็คือ วิธีการที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์ ที่เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ และวิจัยจนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น”